Kuntaliitto
Kommunförbundet

Lausunto

Dnro 589/03/2018

25.9.2018

Ympäristövaliokunnalle

Hallituksen esitys laiksi maankäyttö- ja rakennuslain 57 a §:n kumoamisesta HE 79/2018 vp

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi maankäyttö- ja rakennuslain 75 a §, jossa säädetään mahdollisuudesta antaa asemakaavassa määräys rakennuksen liittämisestä kaukolämpöverkkoon ja tilanteista, joissa määräystä ei sovelleta. Muutoksen myötä kaukolämpöverkkoon liittymisestä ei enää voisi määrätä asemakaavassa.

Kuntaliitto katsoo, ettei nykyinen, poikkeamismahdollisuuden sisältävä säännös ole ollut esteenä kuluttajien lämmitystapavalinnoille eikä kilpailulainsäädännössä ole tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka antaisivat perusteita muuttaa lakia. **Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistunut on käynnistynyt ja säännöksen mahdollinen muuttaminen olisikin Kuntaliiton mielestä tarkoituksenmukaista käsitellä osana kokonaisuudistusta yhdessä muiden ilmastonmuutokseen ja energiatehokkuuteen liittyvien muutostarpeiden kanssa.**

Vaikka säännöstä on sovellettu kohtalaisen harvoin, sillä on ennen kaikkea periaatteellista merkitystä kunnan ympäristö- ja ilmastotavoitteiden kannalta. Säännös on tarjonnut kunnille mahdollisuuden vaikuttaa kaukolämmön ilmanlaatu- ja ilmastonhyötyjen aikaansaamiseen lämpölaitoksen omistajasta riippumatta. Edellytysten luominen uusiutuvaan energiaan perustuvalle kaukolämpöverkolle sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannolle on yksi kuntien keinoista vastata ilmastotavoitteisiin.

Kaukolämpö on edelleen yhteiskunnallisesti merkittävä

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että jatkossa löydetään keinot, joilla turvataan tehokas ja ilmastoystävällinen kaukolämpöenergian tuotanto ja jakelu.

Kunnan kannalta merkittävää on edelleen kaukolämpötoiminnan ympäristövaikutus niin paikallisen ilmanlaadun kuin toiminnan kasvihuonekaasuvaikutuksen kannalta. Energian tehokas tuotanto ja monimuotoinen uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen ovat merkittäviä edistysaskeleita päästöjä vähennettäessä. Vaikuttavimmat päästövähennykset saadaan aikaan lämpölaitosten polttoainevalinnoilla. Hankittavan lämmön alkuperällä on tänä päivänä merkitystä yhä useammalle kaukolämpöasiakkaalle. Uusiutuva energia on erityisen suosittua ilmastosyistä ja yhteiskunta- tai ympäristövastuuraportointia sidosryhmilleen tekeville yrityksille.

Paikallinen energiaomavaraisuus on kunnan elinvoimaa parantava tekijä, jota kaukolämpötoiminta osaltaan tukee. Asiakkaan kannalta tärkeitä ovat lämmön saannin varmuus ja helppokäyttöisyys sekä vakaa ja kohtuullinen hinnoittelu.

Kaukolämpötoiminnan rappeutuminen voi johtaa toiminnan alasajoon

Erityisen haasteellista kaukolämpöalalle on kerros- ja rivitalokokoluokan kohteiden siirtyminen muihin lämmitysmuotoihin. Kaukolämpötoiminnan rappeutuminen vaikeuttaa lämmön ja sähkön yhteistuotannon edellytyksiä sekä johtaa kustannusrasitusten kohdistumiseen jäljelle jääviin kotitalouksiin. Tällöin voidaan joutua harkitsemaan toiminnan hallittua alasajoa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Anne Jarva
kehittämispäällikkö, maankäyttö ja kaavoitus
Suomen Kuntaliitto
anne.jarva@kuntaliitto.fi